

drede – det går ud over læseligheden af fig. 3B.

Hans Thor Andersen

Bundesrepublik Deutschland und Berlin (West). 2: Bayern: eine Landeskunde aus sozialgeographischer Sicht, von Karl Ruppert et al. (Wissenschaftliche Länderkunden. Bd. 8/2).

Wissenschaftliche Buchgesellschaft, Darmstadt 1987. 271 s., ill. & 47 kort. 31 cm. DEM 160,-.

Bayerns erhvervsgeografi og socio-økonomiske geografi behandles grundigt i denne moderne "landeskunde", der knytter sig til en række atlasværker om delstaten. Med baggrund i fysisk geografi dokumenteres befolkningsudvikling og struktur, bebyggelsesmønstre, trafikforhold, erhvervsgeografi, uddannelse, fritid og planlægning.

Bogen henvender sig til alle med behov for omfattende kendskab til Bayern, vel især til lokale administratører og planlæggere. Den er velforsynet med tabeller og kort.

Det er hensigten at udarbejde sådanne værker om alle Vesttysklands delstater.

Christian Wichmann Matthiessen

The United States: a contemporary human geography. P. L. Knox et al.

Longman, Harlow 1988. X, 287 s., ill. 25 cm. GBP 12.95.

Økonomisk og social dynamik i USA er emnet for denne vældigt gode humangeografi. Bogen er blevet til i et samarbejde mellem engelske og amerikanske geografer. Det er en af dens styrker, fordi den dermed tilpasses den europæiske måde at anskue tingene på. Bogen er systematisk opbygget: befolkningsgeografi, kultur og miljø, politisk geografi, økonomisk geografi, landbrug, byer og socialgeografi. Alligevel er den i høj grad problemorienteret og når langt omkring. De fattige landbrugssegnes sakken bagud og de store byers finansielle kriser behandles. Byfornyelse i "snowbelt" og byvækst i "sunbelt" dækkes sammen med en række andre aktuelle problemstillinger. Bogen er veldokumenteret med tabeller, kort og litteraturhenvisninger, og dens teoretiske ballast er uangribelig. Den vil være velegnet til brug i universitetsundervisningen.

Christian Wichmann Matthiessen

E. E. Shiryaev: Computers and the representation of geographical data.

Wiley, Chichester 1987. IX, 263 s., fig. 24 cm. GBP 36.00.

Forfatteren beskriver resultaterne af sin forskning ved Det hydrotekniske Institut, Moskva inden for kartografisk præsentation af geografiske data. Han imødeser en "fuldautomatisk" korttegningsproces v.h.a. forskelligt computerudstyr og beskriver her, hvorledes denne proces vil kunne tænkes at forløbe. Han omtaler f.eks. hvorledes man ved brug af scannerudstyr kan digitalisere kurveplaner med henblik på senere udtegninger af tredimensionale terrænmodeller og kommer selvfølgelig her tillige ind på diskussioner af forskellige interpolationsmetoder. Desuden redegøres for forskellige målemetoder på kort herunder beregninger af perimetre, arealer, tyngdepunkter og volumener.

Thomas Balstrøm

M. A. Mulders: Remote sensing in soil science. (Developments in soil science, 15).

Elsevier, Amsterdam 1987. X, 379 s., ill. 25 cm. NLG 195,-.

Bogen henvender sig specielt til jordbundsgeografer eller lign. som arbejder med tolkninger af jordbundsforhold v.h.a. ordinære flybilleder eller billeder på digital form (scannede data) optaget fra fly eller satellit.

Bogen indleder med en gennemgang af basale tekniske principper inden for den elektromagnetiske stråling og beskriver derefter, hvorledes jordfysiske og jordkemiske egenskaber påvirker refleksionen af denne.

Sandt at sige finder anmelderen ikke bogen særlig fremhævelsesværdig, eftersom det ikke umiddelbart fremgår, at Mulders sætter sig ud over den status for tolkninger af jordbund v.h.a. remote sensing teknikker, som blev givet i den af fagfolk velkendte Manual of Remote Sensing vers. 2 (American Society of Photogrammetry (1983). Studier af forfatterens litteraturhenvisninger bekræfter denne antagelse, idet der kun henvises til ganske få artikler udgivet senere end 1982, hvadenten han beskriver tolkning af flybilleder eller scannede data. Det er måske forståeligt, at der ikke kan refereres til store nyopdagelser inden for tolkninger af luftfotos, som er blevet udforsket gennem årtier, men det er skuffende, at der ikke gives en up-to-date status vedr. tolkning af f.eks. digitale satellitbilleder.

Der gives mange gode eksempler på praktiske anvendelser af data fra forskellige sensortyper – herunder bl.a. data fra mikrobølge-radarudstyr, men jeg finder

som tidligere nævnt ikke, at der gives en ajourført beskrivelse af "Remote Sensing of Soils", så jeg uden videre vil give bogen mine anbefalinger – ikke mindst prisen (800 kr.) taget i betragtning!

Thomas Balstrøm

Paul M. Mather: Computer processing of remotely-sensed images: an introduction.

Wiley, Chichester 1987. XIII, 352 s., ill. 24 cm. GBP 37.50.

De seneste år er der udsendt mange lærebøger som introduktioner til remote sensing og digital billedbehandling, men denne skiller sig ud fra mængden, idet den udover en kort introduktion til begreber inden for remote sensing/digital billedbehandling giver læseren en bred introduktion til programmering af egne algoritmer på et billedbehandlingsanlæg. Der gives tips og ideer til algoritmer i forbindelse m. bl.a. preprocessing (herunder geometrisk opretning), transformering (f.eks. principal component analyse), filtrering og klassifikation af billeder og alt er holdt på et niveau, hvor det formodes, at læseren kun har basalt kendskab til matematik, statistik og programmering. Bogen kan derfor anbefales varmt, hvis man ønsker at supplere eksisterende billedbehandlingsprogrammer med nye algoritmer, men også til folk som vil vide mere om, hvad der (formodentlig) ligger til grund for færdige programmer på et billedbehandlingsanlæg.

Thomas Balstrøm

Peter F. Dale & John D. McLaughlin: Land information management: an introduction with special reference to cadastral problems in Third World countries.

Oxford University Press, Oxford 1988. XII, 266 s., ill. 24 cm. Paperback: GBP 15,-. Hardback: GBP 30,-.

Bogen introducerer potentialer i forbindelse med anvendelse af land informations systemer/geografiske informations systemer specielt i lande i Den Tredje Verden. I udviklingslande er der i høj grad behov for en systematisering af rumlige geografiske data med henblik på optimal udnyttelse af arealressourcer o.lign. og bogen redegør for, hvorledes man kan aggregere disse oplysninger i et samlet "EDB-katalog" – et land informations system.

Udover at fremhæve diverse eksempler på anvendelse af et informations system i Den Tredje Verden ligger bogen tæt op ad Peter Burroughs bog om geografiske informations systemer (Principles and Applica-

tions of Geographical Information Systems (Oxford, 1986)), men denne udgivelse ser nærmere på samspillet og overensstemmelsen i kvalitet af de kortgrundlag el.lign. (matrikelkort, flyfotos), som skal danne basis for en geo-registrering af rumlige data.

Bogen anbefales til læsere, som har interesser i problemstillinger af denne art i lande i Den Tredje Verden, men vil også være af interesse for folk, som ønsker at få en generel introduktion til geografiske informations-systemer og de økonomiske og planlægningsmæssige fordele, der er knyttet hertil.

Thomas Balstrøm

International Symposium on Red Soils, 1983, Nanjing: proceedings. Ed. by Institute of Soil Science, Academia Sinica.

Elsevier, Amsterdam 1986. VII, 785 s., ill. 24 cm. NLG 240,-.

I alt 33 artikler dækker emnerne "rødjordes" dannelse, klassifikation, egenskaber og anvendelse i tropiske og subtropiske områder. Kernen i bidragene udgøres af de forskningsresultater, der gennem de sidste ca. 30 år er opnået i Kina, specielt hvad angår de røde jorde i det sydlige Kina. Øvrige bidrag giver et udmærket indblik i rødjordenes geografi og egenskaber med eksempler fra Afrika, Latinamerika, Asien og Oceanien. Afslutningsvis illustreres i et appendiks en række jordbundsprofiler med tilhørende analyse-data fra den til symposiet knyttede ekskursion, der blev afholdt i rødjord-regionen i det sydlige Kina.

Bjarne Holm Jakobsen

Achim Köllen: Planung, Realisation und Auswertung einer geographischen Exkursion: am Beispiel der Halligen in der deutschen Nordsee. (Geographie in der Blauen Eule, Bd. 1).

De blauen Eule, Essen 1985. 141 s., ill. 22 cm. DEM 24,-.

Med Halligerne i det vesttyske vadehav som eksempel giver bogen et bud på, hvordan en geografisk ekskursion kan forløbe, og hvilke ting der bør tages hensyn til, både hvad angår forberedelse, gennemførelse og bearbejdning. Halligerne er valgt som ekskursionsobjektet på grund af det meget dynamiske samspil mellem naturen og mennesket, der anskueliggøres inden for et overskueligt rum. På trods af det specielle ekskursionsobjekt indeholder bogen en del generelle informationer, der også burde være af interesse for ledere af ekskursioner

i andre landskaber. For geografer og i øvrigt også for ikke-fagfolk indeholder denne lille bog meget lettilgængelig viden om Halligernes verden.

Bjarne Holm Jakobsen

Herbert Lehmann: Beiträge zur Karstmorphologie. (Erdkundliches Wissen, H. 86). Steiner Verlag, Stuttgart 1987. 251 s., ill. 24 cm. DEM 56,-.

Det er karstfænomenets klimageomorfologiske aspekt, der er emnet for denne bog, der repræsenterer Herbert Lehmanns væsentligste karstmorfologiske arbejder. Med sine undersøgelser på Java og senere studier i andre tropiske og subtropiske områder tilførte Herbert Lehmann karstmorfologien nye impulser, hvilket bl.a. førte til dannelsen af den Internationale Karstkommission i 1952 med Herbert Lehmann som mangeårig Chairman. Denne formulerede og inspirerede en forskningsindsats, der også kommer til udtryk i Herbert Lehmanns egen videnskabelige publikation. Bogen indeholder 17 enkeltpublikationer og dækker perioden fra 1936 til 1973. Den godt illustrerede bog indledes med et uddrag af et geografisk leksikon, der på en meget detaljeret og fyldstøgende måde introducerer og forklarer begreberne inden for karstmorfologien. Sidst i bogen er vedlagt nogle eksempler fra det Internationale Karst-Atlas.

Bjarne Holm Jakobsen

Jörg Richter: The soil as a Reactor: modeling processes in the Soil.

Catena Verlag, Cremlingen 1987. 192 s., fig. 20 cm. DEM 38,50.

Denne bog er primært metodologisk og forsøger ved indragelse af relevante jordbundsparametre at opstille matematiske modeller, der både kvalitativt og kvantitativt belyser vigtige transport- og transformationsprocesser i jorden. For at behandle processerne operationelt, gives en række eksempler på simple simulationsmodeller til praktisk anvendelse. Procesområder som varmeledning og vands, gassers og ioners regime i jorden behandles. Simple modeller er opstillet for næringsstoffers, herbiciders og tungmetallers opførsel i jorden.

Bogens sigte er at være et værktøj til en bedre forståelse af det samlede spektrum af processer i jorden, idet der sættes spørgsmålstegn ved en anvendt jordbundslære, der som primært sigte har en maksimering af den valgte afgrødes udbytte, dette være enten landbrug, havebrug eller skovbrug.

Målgruppen for bogen bliver således alle, der beskæftiger sig med økologiske aspekter i relation til jordbrug.

Bjarne Holm Jakobsen

Roberts C. Eidt: Advances in abandoned settlement analysis: application to prehistoric anthrosols in Colombia, South America.

The University of Wisconsin, Milwaukee, Wis. 1984. XIV, 159 s., ill. 23 cm. USD 12.50.

Bogen er et forsøg på, bl.a. eksemplarisk at udvikle en metodologisk arbejdshypotese med henblik på studier af forladte bosættelser. Vigtige elementer i sådanne studier er en regional analyse af natur-menneske relationen og en samtidig inddragelse af relevante socioøkonomiske faktorer. Dette kræver en multidisciplinær forskningssindsats (geografi, arkæologi, historie o.a.) som betingelse for en egentlig forståelse af ændringer i bosættelsesmønstret.

Præsentationen af studiet af forladte præhistoriske landbrugssystemer i Columbia demonstrerer en til dette specifikke område værdifuld indfaldsvinkel og anskueliggør bl.a. en række af nye typer jordbundsundersøgelser med stort udbytte i relation til den regionale analyse.

Omfattende referencer til de enkelte afsnit danner et godt udgangspunkt for litteratursøgning for enhver med interesser inden for dette centrale geografiske emne.

Bjarne Holm Jakobsen

Soils of the Kilifi area, Kenya. Eds. H. W. Boxem, T. de Meester & E. M. A. Smaling. (Agricultural research reports, 929).

Pudoc, Wageningen 1987. XIII, 249 s., ill. & 9 kort i mappe. Pris ikke oplyst.

Denne rapport er resultatet af et fælles undervisningsprojekt udført af Kenya Soil Survey og et hold studerende fra landbrugsuniversitetet i Wageningen. Formen følger de traditionelle i sådanne "reconnaissance soil survey"-sammenhænge: en afsluttende "land evaluation" baseret på en jordbundsundersøgelse indledt med en beskrivelse af "the environment". Men netop denne form gør rapporten yderst anvendelig for folk, professionelle som studerende, som enten "skal lave noget tilsvarende" eller trænes/undervises i principperne bag, hvorledes man laver et overslag over et områdes landbrugspotentiale. For det er jo det, reconnaissance soil survey oftest går ud på. Og her følger in- struktivt, hvorledes man fra kortlægning af forskellige "mapping units" - arealer med